

JOZUA

1

Gods opdracht aan Jozua en het verband
tussen Zijn beloften, gehoorzaamheid
en moed.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/jozua/1

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Lezing van Jozua 1:1-9	2 min	4
2	Hoe God tot Jozua sprak	4 min	6
3	Van dienaar tot leider	2 min	8
4	Het beloofde land in bezit nemen	2 min	9
5	De grenzen van het beloofde land	4 min	10
6	Zegen en vloek bij gehoorzaamheid	4 min	13
7	God blijft de eigenaar van het land	4 min	16
8	Israëls aanspraak op het land vandaag	2 min	19
9	Moed tegenover de vijanden in Kanaän	3 min	20
10	Oude beloften toepassen op christenen	3 min	22
11	De vervulling van Gods beloften in Christus	2 min	24
12	Gehoorzaamheid en de betekenis van voorspoed	3 min	25
13	Gods wet spreken en overdenken	2 min	27
14	Persoonlijke ervaringen met Gods voorspoed	3 min	28

15	Een leven lang de Schrift overdenken	4 min	30
16	Een persoonlijke profetie uit Jozua 1	5 min	31
17	Vorbereiden en trouw je plicht doen	3 min	34
18	De afspraak met de stammen over de Jordaan	3 min	35
19	De kwetsbare keuze voor het Overjordaanse	2 min	38
20	Jozua volgen en angst met moed tegemoetgaan	3 min	39
	Om verder te lezen		41

1

Lezing van Jozua 1:1-9

We gaan naar het eerste hoofdstuk van Jozua. Het heeft lang geduurd voordat we hier waren. We hebben twee bijeenkomsten besteed aan een inleiding op de historische boeken, waarvan Jozua het eerste is, en daarna twee bijeenkomsten

aan een inleiding op Jozua. Misschien voelde het alsof we nooit echt naar de tekst zouden gaan kijken, maar dat gaan we wel doen, en daar beginnen we nu mee.

Het gebeurde na de dood van Mozes, de dienaar van de HEERE, dat de HEERE tegen Jozua, de zoon van Nun, de dienaar van Mozes, zei: Mijn dienaar Mozes is gestorven. Nu dan, sta op, steek deze Jordaan over, u en heel dit volk, naar het land dat Ik aan hen, de Israëlieten, ga geven. Elke plaats die uw voetzool betreedt, heb Ik u gegeven, overeenkomstig wat Ik tot Mozes gesproken heb. Van de woestijn en deze Libanon af tot aan de grote rivier, de rivier de Eufraat, heel het land van de Hethieten, en tot de Grote Zee, waar de zon ondergaat, zal uw gebied zijn. Niemand zal tegenover u standhouden al de dagen van uw leven. Zoals Ik met Mozes geweest ben, zal Ik met u zijn. Ik zal u niet loslaten en u niet verlaten. Wees sterk en moedig, want ú zult dit volk het land dat Ik hun vaders gezwoeren heb hun te geven, in erfbezit laten nemen. Alleen, wees sterk en zeer moedig, door nauwlettend te handelen overeenkomstig heel de wet die Mozes, Mijn dienaar, u geboden heeft. Wijk daar niet van af, naar rechts of naar links, opdat u verstandig zult handelen overal waar u gaat. Dit boek met deze wet mag niet wijken uit uw mond, maar u moet het dag en nacht overdenken, zodat u nauwlettend zult handelen overeenkomstig alles wat daarin geschreven staat. Dan immers zult u uw wegen voorspoedig maken en dan zult u verstandig handelen. Heb Ik het u niet geboden? Wees sterk en moedig, schrik niet en wees niet ontsteld, want de HEERE, uw God, is met u, overal waar u heen gaat.

JOZUA 1:1-9

2

Hoe God tot Jozua sprak

Dit is de opdracht die God rechtstreeks aan Jozua gaf. Ik heb me vaak afgevraagd: hoe kwam dit woord tot Jozua? Toen Mozes nog leefde, wat vlak hiervoor was, want Mozes was nog maar net gestorven, kwam het woord van de Heere ongetwijfeld tot Jozua zoals tot alle anderen: door de profeet Mozes. Hier komt het woord van de Heere tot Jozua na de dood van Mozes, maar op welke manier wordt niet duidelijk gemaakt.

We weten dat Mozes de tent van ontmoeting binnenging. Dan kwam de wolk daarop, en God ontmoette Mozes daar en sprak daar met hem. Ik weet niet of dat hier ook gebeurde. Op een gegeven moment dacht ik dat dit misschien gewoon verwees naar wat God vóór Mozes' dood door Mozes tegen Jozua had gezegd. Misschien had Mozes hem deze opdracht gegeven en kwam die van de Heere. Maar dat klopt niet, want er staat:

Zoals Ik bij Mozes was, zal Ik ook bij jou zijn.

Dit is duidelijk nadat Mozes er niet meer is.

Er zijn allerlei manieren waarop God in het Oude Testament tot mensen sprak: dromen, visioenen. God zei in een droom tegen Salomo: 'Vraag wat je wilt.' Salomo vroeg om wijsheid. Soms kreeg Abraham een woord van God doordat God in menselijke gedaante verscheen en als een man bij hem op bezoek kwam. Dat wordt gewoonlijk een theofanie genoemd, wanneer God in een lichamelijke gedaante verschijnt. Misschien was dat hier het geval. Per slot van rekening ontmoette Jozua een paar hoofdstukken later de Bevelhebber van het leger van de Heere. Veel mensen geloven dat Hij een theofanie is, dat wil zeggen een verschijning van God of van Christus.

We weten niet hoe deze ontmoeting met God plaatsvindt. Ik denk niet dat het alleen maar een stille, zachte stem is. Wel staat er eerder in het boek Numeri, bij de aanstelling van Jozua als opvolger van Mozes:

En hij moet voor Eleazar, de priester, gaan staan, en die zal voor hem vragen naar het oordeel van de urim, voor het aangezicht van de HEERE. Op zijn bevel zullen zij uitgaan en op zijn bevel zullen zij ingaan, hij, en al de Israëlieten met hem, heel de gemeenschap.

NUMERI 27:21

Dit verwees waarschijnlijk naar het feit dat de priester de Urim en de Thummim had. Dat was een hulpmiddel in de buidel die hij op zijn borst droeg, wat de borstplaat van de hogepriester wordt genoemd. De Urim en de Thummim waren een paar stenen, en op de een of andere manier werden ze gebruikt om vast te stellen wat God dacht. Al waren ze misschien alleen geschikt voor ja-of-nee-antwoorden, en niet om volledige godsspraken te geven. We weten het niet.

We weten niet eens zeker hoe de Urim en de Thummim werkten, maar we lezen wel dat de Urim en de Thummim vaak werden geraadpleegd. De hogepriester droeg die bij zich, en Eleazar was de priester. Dus wanneer er staat dat Jozua de Heere door Eleazar zal raadplegen, kan dat eenvoudig betekenen dat het om ja-of-nee-vragen ging. Zullen we ten strijde trekken? Zullen we niet ten strijde trekken? Dat soort dingen. Dat kon de priester met behulp van de Urim en de Thummim vertellen.

Maar hier wordt een volledige godsspraak uitgesproken. Dus als we ons een voorstelling proberen te maken van dit gesprek, van de manier waarop deze informatie aan hem werd doorgegeven, doen we er misschien goed aan ons voor te stellen dat Jozua de tent binnenging waar Mozes altijd naartoe ging om God te ontmoeten. We weten dat God daarbinnen tot Mozes sprak, en misschien ging het hier ook zo. We kunnen echter zien dat Jozua werkelijk Mozes' opvolger is, want vóór die tijd sprak God alleen zo tot Mozes. En nu spreekt Hij tot Jozua. Daarmee komt Jozua op zijn minst in aanmerking om een profeet genoemd te worden, omdat hij rechtstreeks woorden van God ontvangt, zoals andere mensen die niet ontvingen.

3

Van dienaar tot leider

Het begint ermee dat God zegt:

Mozes, Mijn dienaar, is dood.

En zo is de mantel van Mozes nu op zijn dienaar gevallen, zoals de mantel van Elia op zijn dienaar Elisa viel. Het gebeurt vaak dat God iemand als leider kiest die als dienaar is begonnen. Misschien als dienaar van een eerdere leider, of gewoon als dienaar.

Bedenk dat Jezus zei:

En wie van u de eerste zal willen worden, die moet dienaar van allen zijn.

MARKUS 10:44

Dat betekent niet dat je, wanneer je een dienaar wordt, noodzakelijkerwijs tot een hoge positie verheven zult worden. Ik geloof dat Jezus zegt dat dienaar zijn de hoogste positie is, niet dat het een middel is om de hoogste positie te bereiken. Een dienaar van allen zijn is de verheven positie die alle mensen zouden moeten nastreven als ze in Gods ogen de voornaamste hopen te zijn.

Maar we zien ook dat, juist omdat dit de hoogste positie is, God onder de dienaren zou zoeken wanneer Hij een leider wil kiezen, een man die Hij een positie van gezag wil geven. Waar zou Hij eerder zoeken? En Jozua was voor Mozes een heel toegewijde dienaar geweest. Hij had het hart van een dienaar. Toen Mozes veertig dagen boven op de berg was en vastte, mocht het volk de berg niet eens aanraken. Ze moesten er dus bij uit de buurt blijven. Alleen Jozua mocht de berg aanraken. Hij zat halverwege de berg en wachtte zes weken tot Mozes terugkwam. En ik weet niet of iemand hem eten bracht. Niemand kon het hem brengen. Misschien vastte hij ook wel. Hij krijgt veel minder erkenning omdat hij niet de hoofdpersoon van die verhalen is, maar hij was een bijzondere kerel.

De Bijbel zegt:

Wanneer Mozes terugging naar het kamp, bleef zijn dienaar Jozua, de zoon van Nun, bij de tent van ontmoeting.

EXODUS 33:11

Hij is als het ware de lijfwacht van de tent, of hij is de schildwacht of zoiets. Jozua was voltiids in de weer en diende waar dat maar nodig was. En nu moet hij de man opvolgen die hij daarvoor diende, en dat is een zware opgave.

4

Het beloofde land in bezit nemen

En Hij zegt:

Mozes is dood. Sta nu op en steek deze Jordaan over.

JOZUA 1:2

Ze moeten de Jordaan oversteken, want als je de geografie voorstelt: de oostgrens van het Beloofde Land was de rivier de Jordaan. En ze waren er nog niet binnengegaan. Ze bevonden zich ten oosten van de oostgrens. Ze moesten naar het westen, de rivier over, het land in. Het oversteken van de Jordaan is dus natuurlijk de overgang van buiten het Beloofde Land naar binnen het Beloofde Land.

En Hij zegt:

Elke plek waar je voet neerkomt, heb Ik je gegeven, zoals Ik tegen Mozes zei.

Dit geeft aan dat God weliswaar een belofte heeft gedaan, maar dat je zelf ook een zekere verantwoordelijkheid hebt om die in bezit te nemen. Het land is van jou, maar je moet er wel overheen gaan lopen. Je moet erheen gaan. Je moet dat gebied binnengaan. En op dit moment zijn daar ernstige gevaren, omdat sommige van die plaatsen al door mensen bewoond werden. En die zouden de Israëlieten niet met open armen ontvangen. Je moet dus naar binnen gaan en het gevaar onder ogen zien. Je

moet naar binnen gaan en de taak op je nemen om erop te vertrouwen dat God je de overwinning geeft. Er is een belofte, maar die wordt je niet zomaar op een presenteerblaadje aangereikt. Je neemt Gods belofte aan en doet in geloof wat je verantwoordelijkheid van je vraagt om de resultaten te zien. Je moet dus in beweging komen. Je moet lopen. Je moet marcheren. En de plaatsen waar je je voet neerzet, zullen plaatsen zijn waar God je is voorgegaan en al heeft gezegd: ‘Dit is een plaats die je mag hebben.’

5

De grenzen van het beloofde land

Nu noemt Hij in vers 4 wel grenzen:

vanaf de woestijn van Libanon, Dat zou het noordelijkste punt zijn. En Hij zegt:

tot aan de rivier de Eufraat, Dat zou uiteraard het oosten zijn. En Hij noemt de grote zee, de Middellandse Zee, als de westgrens. Hij noemt in dit geval de zuidelijke grenzen niet. Bij andere gelegenheden wordt daarvoor de rivier van Egypte genoemd, in andere passages.

Maar het punt hier, en het belangrijkste waar het ons om gaat, is de verwijzing naar de Eufraat, want de Eufraat lag werkelijk behoorlijk ver van de Jordaan. En de Jordaan was altijd de officiële grens aan de oostkant van Israël. Maar sommige stammen, tweeënhalve stam, woonden ten oosten van de Jordaan. Alleen woonden ze eigenlijk buiten het land. Ze woonden in het Overjordaanse. Dat lag niet helemaal binnen het land. Maar de Eufraat lag veel verder naar het oosten, honderden mijlen. En het kan zijn, en dat heb ik tijdens onze inleiding op Jozua gezegd, dat we het zo moeten begrijpen dat ze dat allemaal ook hadden kunnen bezetten, helemaal tot aan de Eufraat. Dat hadden ze kunnen doen als ze daar hadden gelopen en geen genoeg hadden genomen met het gebied dat ze hadden gekregen en waar ze zich hadden gevestigd. We weten dat ze met hun gevechten ophielden voordat alles gedaan was, al hadden ze toen wel hun grondgebied veiliggesteld. Ze stelden het grondgebied veilig, maar verdreven niet alle Kanaänieten. We zullen zien dat dit in het hele boek Jozua heel openlijk wordt erkend. Ze verdreven de Jebusieten niet. Ze verdreven deze

mensen niet. Ze kregen het land wel in bezit, en die mensen leefden eenvoudigweg als schatplichtigen onder hen, of stonden in elk geval enigszins onder hun gezag. Maar ze deden niet alles wat ze hadden kunnen doen.

Ik denk dat ze, zodra ze de grenzen hadden veiliggesteld en wat huizen en akkers zagen, en na jaren van rondzwerven de mogelijkheid zagen om een gevestigd bestaan te leiden, waarschijnlijk dachten: ‘Hier ben ik tevreden mee. Dit is goed genoeg voor ons.’ Het is moeilijk te zeggen of ze alle Kanaänieten hadden moeten blijven verdrijven in plaats van zich te vestigen en lui te worden. En of ze zelfs helemaal tot aan de Eufraat hadden moeten gaan, is moeilijk te zeggen. Dat wordt ons niet echt uitdrukkelijk verteld. God klaagt er nooit over dat ze niet tot aan de Eufraat zijn gegaan, maar Hij noemt de Eufraat meer dan eens als de grens van het gebied dat Hij hun wil geven.

Tijdens onze inleiding op het boek heb ik erop gewezen dat er in latere geschiedkundige boeken eigenlijk een paar plaatsen zijn die aangeven dat het Joodse gezag in de tijd van David en Salomo tot aan de rivier de Eufraat reikte. In 2 Samuel 8:3 wordt ons verteld:

Verder versloeg David Hadadezer, de zoon van Rechob, de koning van Zoba, toen die heentrok om zijn gezag aan de rivier de Eufraat te herstellen.

2 SAMUEL 8:3

Dat klinkt alsof David daar eerder gebied had gehad, het was kwijtgeraakt en eropuit trok om het te heroveren.

[Vertalersnoot: De spreker betreft het herstellen van het gezag hier op David. In het hierboven weergegeven Nederlandse citaat verwijst ‘die’ naar Hadadezer.] Dat zou natuurlijk betekenen dat er ergens in Davids tijd Joods gezag, Israëlitisch gezag, was over dat hele gebied tot aan de Eufraat.

Evenzo staat er in 1 Koningen hoofdstuk 4, vers 21, over Salomo, die na David ook koning van Israël was:

Salomo heerste over alle koninkrijken van de rivier de Eufraat tot het land van de Filistijnen en tot aan de grens van Egypte. Zij brachten geschenken en dienden Salomo al de dagen van zijn leven.

1 KONINGEN 4:21

Dus in zekere zin heeft God hun dat gebied wel gegeven. Het is nooit officieel deel gaan uitmaken van wat het land Israël werd genoemd, maar het stond niettemin onder Israëls gezag, in elk geval gedurende bepaalde perioden.

6

Zegen en vloek bij gehoorzaamheid

God heeft nooit gezegd dat Hij het hun onvoorwaardelijk zou geven, in de zin dat ze het niet konden verliezen. Hij zei zelfs het tegenovergestelde. In Deuteronomium hoofdstuk 28 is Hij heel uitdrukkelijk. Mozes zegt tegen Israël in Deuteronomium 28,

in de eerste 15 verzen:

En het zal gebeuren, als u de stem van de HEERE, uw God, nauwgezet gehoorzaam bent, door al Zijn geboden, die ik u heden gebied, nauwlettend in acht te nemen, dat de HEERE, uw God, u dan een plaats zal geven hoog boven alle volken van de aarde. En al deze zegeningen zullen over u komen en u bereiken, wanneer u de stem van de HEERE, uw God, gehoorzaam bent: Gezegend zult u zijn in de stad, en gezegend zult u zijn op het veld. Gezegend zal zijn de vrucht van uw schoot, de vrucht van uw land en de vrucht van uw vee, de dracht van uw koeien en de jongen van uw kleinvee. Gezegend zal zijn uw korf en uw baktrog. Gezegend zult u zijn bij uw komen, gezegend zult u zijn bij uw weggaan. De HEERE zal geven dat uw vijanden die u aanvallen, door u verslagen worden; over één weg zullen zij tegen u uittrekken, maar over zeven wegen zullen zij voor u wegvluchten. De HEERE zal de zegen over u gebieden in uw schuren en in alles wat u ter hand neemt. Hij zal u zegenen in het land dat de HEERE, uw God, u geeft. De HEERE zal u voor Zichzelf bevestigen tot een heilig volk, zoals Hij u gezworen heeft, als u de geboden van de HEERE, uw God, in acht neemt en in Zijn wegen gaat. En alle volken van de aarde zullen zien dat de Naam van de HEERE over u uitgeroepen is, en zij zullen voor u bevreesd zijn. En de HEERE zal u een overvloed ten goede geven, in de vrucht van uw schoot, in de vrucht van uw vee en in de vrucht van uw land, in het land dat de HEERE uw vaders gezwoeren heeft u te zullen geven. De HEERE zal voor u Zijn rijke schatkamer, de hemel, openen, door uw land regen te geven op zijn tijd en door al het werk van uw handen te zegenen. U zult

aan vele volken uitlenen, maar u zult zelf niet hoeven te lenen. De HEERE zal u tot een hoofd maken en niet tot een staart, en u zult uitsluitend omhoog gaan en niet omlaag, als u gehoorzaam bent aan de geboden van de HEERE, uw God, waarvan ik u heden gebied dat u ze in acht neemt en houdt, en als u niet afwijkt van al de woorden die ik u heden gebied, naar rechts of naar links, door achter andere goden aan te gaan en die te dienen. Daarentegen zal het gebeuren, als u de stem van de HEERE, uw God, niet gehoorzaam bent door al Zijn geboden en Zijn verordeningen, die ik u heden gebied, nauwlettend te houden, dat al deze vervloeking over u zullen komen en u zullen treffen:

DEUTERONOMIUM 28:1-15

Dan zegt Hij in vers 15 of 16:

Daarentegen zal het gebeuren, als u de stem van de HEERE, uw God, niet gehoorzaam bent door al Zijn geboden en Zijn verordeningen, die ik u heden gebied, nauwlettend te houden, dat al deze vervloeking over u zullen komen en u zullen treffen: Vervloekt zult u zijn in de stad en vervloekt zult u zijn op het veld. Vervloekt zal zijn uw korf en uw baktrog. Vervloekt zal zijn de vrucht van uw schoot en de vrucht van uw land, de dracht van uw koeien en de jongen van uw kleinvee.

DEUTERONOMIUM 28:15-18

In dat gedeelte, in het laatste deel van Deuteronomium 28, waar veel langer wordt doorgegaan met het opsommen van de vervloekingen dan er over de zegeningen werd gesproken, staat:

De HEERE zal de pest aan u laten kleven, totdat Hij u vernietigd heeft en u verdwenen bent uit het land waar u naartoe gaat om het in bezit te nemen.

DEUTERONOMIUM 28:21

Als je tegen Mij in opstand komt, zal het land niet onvoorwaardelijk van jou zijn.

7

God blijft de eigenaar van het land

Op een andere plaats in Leviticus zei God tegen hen:

Verder mag het land niet voor altijd verkocht worden, want het land behoort Mij toe. U bent immers vreemdelingen en bijwoners bij Mij.

LEVITICUS 25:23

Het is niet hun land; het is Gods land. Ze mochten daar wonen op Zijn voorwaarden. We hebben, volgens mij in een van onze eerdere lezingen, gezien dat Hij erover sprak dat het land zijn inwoners uitspuwde. Dat staat in Leviticus 18, volgens mij in vers 24 en 25. Hij somt allerlei occulte en seksueel onzedelijke gedragingen van de Kanaänieten op. Hij zegt tegen Israël:

U mag uzelf niet verontreinigen met al die dingen, want de heidenvolken die Ik vóór u uit ga verdrijven, hebben zich met al die dingen verontreinigd, zodat het land onrein geworden is. Ik zal het zijn ongerechtigheid vergelden, zodat het land zijn bewoners zal uitspuwen.

LEVITICUS 18:24-25

Maar dan zegt Hij, en dit is Leviticus 18, vers 26:

Maar ú moet Mijn verordeningen en Mijn bepalingen in acht nemen. U mag geen enkele van die gruweldaden doen, de ingezetene van het land niet, en ook de vreemdeling niet die in uw midden verblijft. Want de mensen in dit land die er vóór u waren, hebben al die gruweldaden gedaan, zodat het land onrein geworden is.

LEVITICUS 18:26-27

Hij zegt:

Laat het land u niet uitspuwen, omdat u het verontreinigt, zoals het het heidenvolk dat er vóór u was, uitgespuwd heeft.

LEVITICUS 18:28

Het klinkt niet alsof God zegt: 'Dit land is van jullie, wat er ook gebeurt.' Hij zegt: 'De reden dat Ik de Kanaänieten verdrijf, is dat ze deze afschuwelijke dingen hebben gedaan. Als jullie die afschuwelijke dingen doen, zal Ik jullie ook verdrijven.' Je krijgt

hier geen onvoorwaardelijke toekenning van land. Je woont op Mijn land. Wij hebben samen een verbond. Als je het verbond houdt, is dit land van jou, zolang je het verbond houdt. Als je het verbond schendt, is het niet meer van jou. Dus wanneer God iets geeft, is het eigenlijk een lening. God is werkelijk de Eigenaar van alles. In zekere zin staat er in Psalm — volgens mij is het 115, maar ik kan me vergissen:

De hemel, de hemel is van de HEERE, maar de aarde heeft Hij aan de mensenkinderen gegeven.

PSALMEN 115:16

Maar in een andere psalm, Psalm 24, staat:

De aarde is van de Heere, met alles wat erop is.

PSALMEN 24:1

Hij heeft de aarde aan de mensenkinderen gegeven, maar eigenlijk is die van Hem. Hij heeft de eigendomsakte van de hele aarde. Hij heeft ons toegestaan pachters op Zijn land te zijn, en Hij kan ons wegvagen wanneer Hij maar wil, zoals Hij tijdens de zondvloed heeft bewezen. Als het Hem niet bevalt hoe de pachters met het bezit omgaan, kan Hij hen gewoon wegvagen. En op een dag zal Hij dat opnieuw doen.

Maar zo was het ook precies met het Beloofde Land. Het was Gods land, en Hij gaf het hun als pachters op Zijn land. Zo beschreef Jezus het ook in Zijn gelijkenis van de wijngaard. De wijngaard was Israël, en de eigenaar van de wijngaard verpachtte het terrein aan pachters, zodat ze vrucht zouden voortbrengen en die aan hem zouden geven. Dit staat aan het eind van Mattheüs 21. We lezen dus vaak dat God zegt:

Ik geef jullie dit land. Ik geef jullie dit land.

JOZUA 1:2

Hij noemt de voorwaarden er niet altijd bij, maar soms wel. Hij hoeft de voorwaarden niet elke keer te herhalen om ze toch van kracht te laten zijn.

8

Israëls aanspraak op het land vandaag

Dus ook als we vandaag de vraag stellen: hoe zit het nu met de status van dat land? Is dat land blijvend van hen? Nou, volgen ze God? Volgen ze Christus? Ik geloof van niet. Velen van hen volgen God niet eens volgens het oude verbond, laat staan volgens het nieuwe. Het is dus moeilijk om op welke Bijbelse grond dan ook te betogen dat ze een soort onvoorwaardelijk recht op dat land hebben gekregen.

En ik moet duidelijk maken wat ik bedoel, want mensen die zulke dingen zeggen, worden soms verkeerd begrepen. Ik zeg niet dat ik er enig bezwaar tegen heb dat Israël dat land heeft. Het stoort me niet als ze het hebben. Maar de vraag is niet of ik er bezwaar tegen heb, of zelfs of het goed of verkeerd is dat ze daar zijn. De vraag is: bestaat er een Bijbels voorschrift dat zij dat land moeten hebben? Dat is een heel andere vraag.

Want we zouden kunnen zeggen dat het best is dat wij dit land hebben, dit deel van Noord-Amerika. We hebben het van andere mensen afgepakt. Zij waren hier het eerst. Je kunt stellen dat het van hen was, en wij hebben het hun met geweld afgenomen. Goed, prima. Het was misschien niet het aardigste wat we konden doen, maar zo zijn alle landen terechtgekomen waar ze nu zijn. Elk land, op elk stukje grondgebied ter wereld, heeft het afgepakt van iemand die er eerder was. Er wonen nergens mensen op dezelfde plek die hetzelfde volk zijn dat altijd op die plek heeft gewoond. We gaan min of meer uit van de dingen zoals ze zijn.

Het is dus best dat dit nu ons land en ons grondgebied is. Maar dat betekent niet dat we er een Bijbels recht op hebben. Het betekent niet dat als er vijanden kwamen en het overnamen, wij op de een of andere manier zouden moeten zeggen: wacht eens even, wij hadden een blijvend eigendomsrecht op dit land. Nee, niemand heeft een blijvend eigendomsrecht op welk land dan ook. En zelfs Israël had geen onvoorwaardelijk blijvend eigendomsrecht. Het was een blijvend eigendomsrecht onder voorwaarden. En als ze gehoorzaam waren geweest, zou er daarom nooit iemand zijn

geweest die enig recht had gehad om hen daar weg te halen. Helaas laat hun geschiedenis geen voortdurende gehoorzaamheid zien. Het is in feite bijna voortdurend ongehoorzaamheid.

9

Moed tegenover de vijanden in Kanaän

Nu zijn de verzen 5 tot en met 9 een belofte die beslist bedoeld is om Jozua te bemoedigen. Daar twijfelen we in feite niet aan, want zo vaak, minstens drie keer in dit gedeelte, zegt Hij tegen hem:

Wees sterk en moedig.

Blijkbaar stond Jozua voor een angstaanjagende situatie. We weten dat dat zo was. De situatie waarvoor hij stond, had tien van de twaalf verkenners angst aangejaagd die Mozes veertig jaar eerder het land in had gestuurd om te zien of het land goed was. Het was goed. Het land was heel aantrekkelijk, heel vruchtbaar. Ze brachten grote stukken van de opbrengst van het land mee terug. Heel indrukwekkend. Maar ondanks die aantrekkelijkheid had het angstaanjagende kanten: reuzen, steden met muren tot in de hemel, geduchte vijanden. En tien van de twaalf verkenners zeiden:

Maar de mannen die met hem opgetrokken waren, zeiden:
Wij kunnen tegen dat volk niet optrekken, want het is sterker dan wij.

NUMERI 13:31

Nu was dat ‘onmogelijk’ natuurlijk waarschijnlijk een juiste weergave van hoe de zaken er van nature voor stonden. Waarschijnlijk had Israël het land op eigen kracht niet kunnen veroveren. Maar Jozua en Kaleb waren de enige twee verspieders die het niet met de rest eens waren.

Als de HEERE ons genegen is, zal Hij ons in dat land brengen en zal Hij het ons geven, een land dat overvloedt van melk en honing. Alleen, kom tegen de HEERE niet in opstand, en u, wees niet bevreesd voor de bevolking van het land, want zij zijn ons tot voedsel, hun schaduw is van hen geweken, en de HEERE is met ons. Wees niet bevreesd voor hen!

NUMERI 14:8-9

Hij sprak dus al vroeg zijn geloof uit, en dat is in feite de reden waarom hij op dit moment de leiding krijgt. En toch staat hij nog steeds voor een situatie die zelfs veertig jaar eerder iedereen angst aanjoeg behalve hem, en hem misschien ook wel een beetje. Hij sprak eenvoudig zijn geloof in God uit. Ik denk niet dat Jozua naar de situatie keek en zei: nee, die lui vormen helemaal geen probleem. Ik denk dat hij zag dat ze wel een probleem vormden, maar hij geloofde gewoon dat God kon helpen. Hij staat dus voor iets wat bijna iedereen angst zou aanjagen, en waarschijnlijk hemzelf ook wel enigszins. En daarom zegt God:

Niemand zal je je hele leven kunnen tegenhouden. En Ik zal bij je zijn, zoals Ik bij Mozes was.

En aan het eind van dat vers:

Ik zal u niet loslaten en u niet verlaten.

JOZUA 1:5

10

Oude beloften toepassen op christenen

Nu vragen we ons soms af hoe het zit met de beloften van God in het Oude Testament. Zijn die voor ons? Soms lijkt het alsof christenen beloften op zichzelf toepassen die oorspronkelijk aan iemand anders zijn gedaan. En dan vragen we ons af: mag dat wel? Het voorbeeld dat ik vaak hoor, is waar Jeremia zegt:

Ik immers, Ik ken de gedachten die Ik over u koester, spreekt de HEERE. Het zijn gedachten van vrede en niet van kwaad, namelijk om u toekomst en hoop te geven.

JEREMIA 29:11

enzovoort. Bijna alle christenen zeggen dat dit een van hun lievelingsteksten is. En andere christenen zeggen: wacht eens even, dat is eigenlijk niet voor ons. Dat is geschreven aan de Joden in ballingschap in Babel. Dat is niet tegen ons gezegd.

Of:

en Mijn volk, waarover Mijn Naam is uitgeroepen, in ootmoed buigt en bidt, en zij Mijn aangezicht zoeken, en zij zich bekeren van hun slechte wegen, dan zal Ik vanuit de hemel horen, hun zonden vergeven en hun land genezen.

2 KRONIEKEN 7:14

Christenen halen dat voortdurend aan over hun land. En andere christenen zeggen: 'Wacht even, die belofte is eigenlijk niet aan ons gedaan. Die is aan Israël gedaan. Dat is geen belofte aan iedereen.'

In zekere zin is dat waar. Maar Israël was een type van de gemeente. Zij waren het volk van God. En misschien is het inderdaad waar dat de beloften die God aan hen deed, niet zomaar over de hele linie zonder aanpassing van toepassing zijn. Toch ligt daarin

iets besloten van Gods bedoelingen met Zijn volk. En zelfs deze belofte die persoonlijk aan Jozua wordt gedaan, wordt in het Nieuwe Testament aangehaald alsof die op ons van toepassing is:

Ik zal je nooit verlaten of in de steek laten.

In Hebreeën hoofdstuk 13, vers 5 en 6, staat:

Laat uw handelwijze zonder geldzucht zijn. Wees tevreden met wat u hebt, want Hij heeft Zelf gezegd: Ik zal u beslist niet loslaten en Ik zal u beslist niet verlaten. Daarom zeggen wij met goede moed: De Heere is voor mij een Helper en ik zal niet vrezen. Wat zal een mens mij doen?

HEBREEËN 13:5-6

De schrijver van Hebreeën geeft ons dat citaat alsof je dat zou moeten weten. Je zou moeten weten dat deze belofte gegeven is zodat je nergens bang voor hoeft te zijn. Wat is die belofte? Het is de belofte:

Niemand zal tegenover u standhouden al de dagen van uw leven. Zoals Ik met Mozes geweest ben, zal Ik met u zijn. Ik zal u niet loslaten en u niet verlaten.

JOZUA 1:5

Deze belofte werd in Deuteronomium tweemaal aan Israël gedaan, en eenmaal in Jozua 1:5 aan Jozua. Ze is nooit rechtstreeks aan de gemeente gedaan. En toch gaat de schrijver van Hebreeën ervan uit dat wij daar aanspraak op kunnen maken. Wij mogen verwachten dat die belofte ook voor ons geldt.

11

De vervulling van Gods beloften in Christus

Wat God aan hen beloofd heeft — Hij heeft ons geen mindere beloften gedaan. Eerder grotere beloften. De schrijver van Hebreeën zegt in hoofdstuk 8 ook dat het nieuwe verbond op betere beloften berust dan die van het oude verbond. Er zijn dus beloften in het oude verbond, en de beloften aan ons zijn niet slechter, maar beter.

En daarom gaat het niet noodzakelijk te ver om deze beloften die God in het Oude Testament deed, te nemen en te zeggen dat ze op zijn minst in zekere zin heel goed op ons van toepassing kunnen zijn. In elk geval in de kern van wat God zegt over Zijn trouw of over Zijn houding tegenover dingen. Waarschijnlijk kunnen ze in het algemeen worden opgevat als blijvend waar voor Zijn volk, ook voor ons. En dus is dat niet zo verkeerd, want dit was een belofte die in wezen persoonlijk aan één man werd gegeven. En toch doet de schrijver van Hebreeën alsof wij er allemaal als vanzelfsprekend van uit zouden moeten gaan dat die ook voor ons is.

In 2 Korinthe 1, volgens mij is het vers 20, zei Paulus:

Immers, zovele beloften van God als er zijn, die zijn in Hem ja en in Hem amen, tot verheerlijking van God door ons.

2 KORINTHE 1:20

Dus Gods beloften — hij heeft het over oudtestamentische beloften, daar ben ik zeker van — worden allemaal in Christus aan ons bevestigd, maar niet altijd zonder aanpassing. Want beloften van voorspoed bijvoorbeeld, en van gezondheid, die afhankelijk zijn van Israëls trouw aan God, worden natuurlijk soms op een geestelijke manier vervuld: geestelijke voorspoed, geestelijke gezondheid.

En het is niet noodzakelijk zo dat christenen bijvoorbeeld mogen verwachten altijd veel kinderen te krijgen als ze God gehoorzaam zijn, hoewel dat wel beloofd was. Er zijn beloften van God in de Bijbel die lichamelijk van aard zijn, maar die hun geestelijke tegenhanger hebben in de geestelijke zegeningen in de hemelse gewesten waarmee God ons volgens Paulus gezegend heeft.

12

Gehoorzaamheid en de betekenis van voorspoed

Nu zegt Hij tegen hen in vers 6:

Wees sterk en moedig, want ú zult dit volk het land dat Ik hun vadersen gezworen heb hun te geven, in erfbezit laten nemen.

JOZUA 1:6

Opnieuw in vers 7:

Alleen, wees sterk en zeer moedig, door nauwlettend te handelen overeenkomstig heel de wet die Mozes, Mijn dienaar, u geboden heeft. Wijk daar niet van af, naar rechts of naar links, opdat u verstandig zult handelen overal waar u gaat.

JOZUA 1:7

In vers 9:

Heb Ik het u niet geboden? Wees sterk en moedig, schrik niet en wees niet ontsteld, want de HEERE, uw God, is met u, overal waar u heen gaat.

JOZUA 1:9

Hij zegt in vers 6:

Want jij zult het land dat Ik hun voorouders beloofd heb te geven, onder dit volk verdelen als hun erfdeel.

God heeft de belofte gedaan, en Jozua zal degene zijn die die belofte gaat waarmaken.

En Hij zegt:

Wees alleen sterk en zeer moedig, zodat je nauwlettend handelt naar heel de wet die Mozes, Mijn dienaar, je heeft geboden. Wijk daar niet van af, naar rechts of naar links.

JOZUA 1:7

Dat is gewoon beeldspraak. Het betekent eenvoudig dat je niet moet afwijken van wat God gezegd heeft dat je moet doen. Veroorloof je geen vrijheden met de geboden van God. Als God gezegd heeft dat je iets moet doen, dan meende Hij dat. En verander er niets aan. Hij zegt:

Zodat het je goed gaat, waar je ook naartoe gaat.

[Vertalersnoot: De spreker bespreekt hier het Engelse woord 'prosper' uit zijn Bijbelvertaling. De hierboven aangehaalde HSV heeft in Jozua 1:7 'verstandig zult handelen'.]

Het woord 'prosper' wordt in het moderne Engels vaak vooral gebruikt voor financiën, voor verbeterde financiële omstandigheden. En die betekenis kan het zeker hebben. Maar in wat ouder Engels is de oorspronkelijke betekenis van 'prosper' dat je in het algemeen slaagt. Dat het je goed gaat bij wat je onderneemt, betekent dat je erin slaagt de doelen te bereiken die je gesteld hebt. Zo zegt Paulus bijvoorbeeld in Romeinen hoofdstuk 1:

Bid voor me dat mijn reis voorspoedig mag verlopen.

ROMEINEN 1:10

Hij bedoelt niet dat hij onderweg veel geld zou vergaren, maar dat hij met succes de Middellandse Zee zou oversteken zonder naar de bodem te zinken, zoals zoveel schepen overkwam. Dat hij zou slagen in wat hij probeerde te doen. Wat je doel ook is, dat doel met succes bereiken is voorspoed hebben. Zo wordt de term in de Schrift gebruikt. Het is dus niet nodig om aan te nemen dat het over financiële voorspoed gaat.

Maar Hij zegt:

Het zal je goed gaan, waar je ook naartoe gaat.

13

Gods wet spreken en overdenken

Vers 8:

Dit boek met deze wet mag niet wijken uit uw mond.

JOZUA 1:8

En dat vond ik altijd iets vreemds om te zeggen, want wat je mond verlaat, is wat je uitspreekt. Het klinkt bijna alsof Hij zegt: 'Je mag de woorden van de wet niet uitspreken.' De woorden van de wet mogen je mond niet verlaten. Maar volgens mij bedoelt Hij dat het Wetboek altijd in je mond moet zijn en daar nooit meer weg mag zijn. Je moet altijd spreken overeenkomstig het Wetboek. Er staat niet dat het niet als gesproken woorden over je lippen mag komen, maar dat het nooit mag ophouden in je mond te wonen. Het mag niet weggaan, ergens anders heen, zodat het er niet meer is. Je moet de wet van God dus als het ware altijd op je lippen hebben, klaar om uit te spreken, en te allen tijde overeenkomstig de wet van God spreken.

Hij zegt:

Maar je moet er dag en nacht over nadenken.

Je hebt ongetwijfeld andere passages gelezen waarin je hebt gehoord over het dag en nacht overdenken van de wet van God. De bekendste is eigenlijk Psalm 1, een van de bekendste psalmen. En die psalm stelt een man die gezegend is tegenover een man die niet gezegend is. Er staat:

Gelukkig is de mens die niet meegaat in de raad van goddelozen, niet de weg van zondaars kiest en niet bij spotters gaat zitten. Hij vindt vreugde in de wet van de Heere en overdenkt die dag en nacht.

PSALMEN 1:1-2

En er staat:

Want hij zal zijn als een boom, geplant aan waterbeken, die zijn vrucht geeft op zijn tijd, waarvan het blad niet afvalt; al wat hij doet, zal goed gelukken.

PSALMEN 1:3

Dat klinkt als deze passage, vind je niet? David schreef dit na de tijd van Jozua. En ongetwijfeld werd Davids woordkeus beïnvloed door zijn kennis van deze belofte aan Jozua:

Denk dag en nacht na over de wet, dan zal alles wat je doet goed gaan.

14

Persoonlijke ervaringen met Gods voorspoed

Ik wil daar misschien iets over zeggen, want dat is voor godvruchtige mensen in elke tijd heel relevant: het overdenken van de Schrift. David Ross, de directeur van deze basis van Jeugd met een Opdracht, heeft zelfs een boek geschreven dat 'Meditating on Scripture' heet, of 'Biblical Meditation', of zoiets. Hij heeft echt een heel boek geschreven over het overdenken van de Schrift. Het is hoe dan ook een onderwerp dat me dierbaar is.

Ik weet niet of er, als ik terugkijk op mijn veertig jaar in de bediening, veel mensen zouden zijn die zouden zeggen dat wat ik heb gedaan voorspoedig is geweest. Want ik heb nooit veel geld gehad. Ik ben nooit erg bekend geweest. Ik heb in mijn verleden een paar tragische dingen meegemaakt, enzovoort. Maar ik weet niet of mensen zomaar zouden zeggen: 'Nou, dat is een man die voorspoed heeft.' Ik denk niet dat mijn kinderen voorspoed willen hebben zoals ik voorspoed heb gehad. Ik denk dat ze op een andere manier voorspoed zouden willen hebben.

Aan de andere kant voel ik me over het algemeen een man die heel veel voorspoed heeft, en zo heb ik me altijd gevoeld. Niet in de zin van de tastbare maatstaven of kenmerken daarvan, maar gewoon in de zin dat ik me altijd gevoed heb gevoeld. Ik heb me geestelijk en lichamelijk goed gevoed gevoeld. God heeft altijd in al mijn behoeften voorzien. En hoewel ik nooit rijk ben geweest, heb ik ook nooit schulden gehad. Ik heb nooit minder gehad dan ik nodig had.

En dus beschouw ik dat als voorspoed. Want hoewel ik niet veel geld heb en niets op de bank heb staan, ben ik toch rijker dan negentig procent van de Amerikanen, omdat zij schulden hebben. Zij staan onder water. Ik zit in ieder geval boven water, aan de oppervlakte. En dat is voorspoed. Eerlijk gezegd is arm zijn in Amerika naar wereldwijde maatstaven rijk zijn. Dus we hebben werkelijk voorspoed.

Maar ik denk niet eens aan dat soort voorspoed. Dat is eigenlijk nooit de voorspoed geweest die ik heb gezocht. Ik had meer geld kunnen verdienen, denk ik, als ik dat had gewild. Dat is gewoon nooit iets geweest waar ik ooit over nadacht. Er zijn zoveel dingen die boeiender zijn dan dat, zoals God kennen en God dienen en het Koninkrijk van God bevorderen en zien hoe levens van mensen veranderen, enzovoort. Ik verwacht niet dat iemand die van buitenaf toekijkt mij zelfs in die zin zou beschrijven als iemand die voorspoed heeft. Ik ben immers niet echt bekend en heb geen brede invloed. Toch heb ik altijd veel voldoening in God gevonden. Ik heb altijd het gevoel gehad dat wat ik met mijn leven doe veel voldoening geeft, en dat ik, wanneer ik voor God sta, blij zal zijn met de manier waarop ik mijn leven heb geleefd. Voor mij is tevreden zijn voorspoed hebben.

15

Een leven lang de Schrift overdenken

En dit wil ik wel zeggen: ik denk niet dat ik hetzelfde gevoel van welzijn en innerlijke voorspoed zou hebben als ik niet altijd, in mijn volwassen leven, in ieder geval sinds mijn zestiende, dag en nacht de Schriften had overdacht. Zelfs als kind deed ik dat eigenlijk al meer dan het gemiddelde kind. Ik heb dit verhaal aan sommigen verteld, maar ik herinner me dat ze ons zelfs al in de tweede klas van de lagere school een filmstrook lieten zien. Dat is een reeks dia's op een strook film die ze op de muur projecteren. Het ging over hoe het zonnestelsel was ontstaan: hoe de zon door zonnevlekexplosies gasvormige vuurmassa's van zichzelf had weggeslingerd, die in een baan werden gehouden en afkoelden tot planeten, en hoe de aarde zo was ontstaan, enzovoort.

Ik had nog nooit gehoord dat er mensen waren die niet in de Bijbel geloofden, want mijn ouders en mijn grootouders, alle volwassenen die ik kende, geloofden de Bijbel. Dus ik wist niet dat een leerkracht dat niet zou doen, en ik wist niet dat mensen die enige opleiding hadden dat niet zouden doen. Maar ik weet nog dat ik dacht: 'Dat klinkt gewoon niet juist, vind ik.' Ik wist niet precies waarom. Ik weet nog dat ik in de pauze rondliep, de hele pauze lang, en daarover nadacht. En ik dacht: 'Maar de Bijbel zegt iets anders.'

Dat vertelde ik mijn juf toen ik na de pauze weer binnenkwam. Ik zei: 'Ik denk dat die filmstrook niet klopte, want ze zeiden dat de aarde uit de zon was voortgekomen. Maar in het boek Genesis in de Bijbel staat:

In het begin schiep God de hemel en de aarde.

GENESIS 1:1

En de zon werd later gemaakt. Dus ik denk niet dat ze gelijk hadden.'

En de juf zei: 'O, ik denk dat ze dat vergeten zijn.' Dat zei ze: 'Ik denk dat ze dat vergeten zijn.' Maar dat waren ze blijkbaar ook. Wat ik interessant vind, is dat ik het niet vergeten was. En ik was niet bepaald een heilig kind. Ik was niet bepaald een

rechtvaardig, liefdevol kind, en zelfs niet een kind met zulke goede bedoelingen. Als ik naar mijn jeugd kijk, zie ik soms dat ik een behoorlijk vervelend joch was. Maar ik had wel die belangstelling voor het Woord van God. Ik las het toen ik jong was, ook in de jaren voordat ik een tiener werd. En toen ik de bediening inging, kon ik gewoon nergens anders meer aan denken.

Soms moest ik met gewoon werk in mijn levensonderhoud voorzien, want als tiener had ik nog geen voltijdse bediening. Aanvankelijk had ik een deeltijdse bediening, dus moest ik daarnaast in deeltijd werken. Ik koos altijd werk uit waarbij ik mijn hoofd niet behoefde te gebruiken. Ik was glazenwasser, schoonmaker, productiemedewerker aan de lopende band. Eigenlijk was de enige baan waarbij ik ooit moest nadenken een baan waarbij ik wisselgeld moest tellen. Ik ben ontslagen omdat ik niet goed telde, geloof ik. Maar het werk waar ik het meest van genoot, was werk waarbij ik gewoon een vloer kon schoonmaken en het Woord van God kon overdenken.

Het was niet zo dat ik dacht: ‘Tjonge, dat is een verplichting.’ In Psalm 1 staat:

maar die zijn vreugde vindt in de wet van de HEERE en Zijn wet dag en nacht overdenkt.

PSALMEN 1:2

Je denkt van nature steeds na over datgene waarin je vreugde vindt. Als je verliefd wordt op iemand, denk je de hele tijd aan die persoon. Elk vrij moment dat je hebt, is die persoon in je gedachten. Je hebt een bepaald doel in je leven, en daar gaat nu je liefde naar uit. Dan zul je daar in al je vrije tijd aan denken. Als je het Woord van God liefhebt, hoef je jezelf geen discipline op te leggen om het te overdenken. Je zult het nauwelijks uit je hoofd kunnen zetten.

16

Een persoonlijke profetie uit Jozua 1

Ik moet gewoon zeggen: ik heb niet veel. Ik heb geen formele opleiding. Maar wat ik ook geleerd heb, ik heb het geleerd door het Woord van God te overdenken, omdat ik het gewoon niet uit mijn hoofd kon zetten. En hierin herken ik me in Jozua. Eigenlijk

doe ik dat ook nog om een andere reden, bij deze specifieke passage. Meestal vertel ik dit verhaal niet, maar ik kan het niet laten, omdat het een van die opvallende gevallen is, een van de weinige gevallen waarin iemand zei dat hij een profetie voor me had en die ook bleek te kloppen.

In de loop van de jaren zijn er veel mensen naar me toe gekomen die zeiden: 'Ik heb een profetisch woord van God voor je gekregen.' En dan denk ik: 'Nou, misschien wel, misschien niet.' Maar deze man was iemand uit onze gemeente, Calvary Chapel Santa Cruz. En Calvary Chapels zijn geen sterk charismatische gemeenten. Je hoort tijdens hun samenkomsten niet veel profetieën, en zeker niet veel tongentaal. Maar over het algemeen geloven ze er wel in. Er was die ene man die opviel doordat hij vrij vaak opstond en tijdens een samenkomst een profetie uitsprak. Ik ben in gemeenten geweest waar ik veel profetieën heb gehoord, en meestal vind ik ze nogal nep. Maar zijn profetieën klonken niet erg nep. Ze kwamen geloofwaardig over. Je weet het nooit zeker, maar ik dacht: 'Hoe meer ik van hem hoor, hoe meer vertrouwen ik krijg in zijn geloofwaardigheid.'

Ik kende hem niet goed, maar ik was bij een vergadering van de oudsten bij een van de oudsten thuis, en die man belde om mij te spreken. Ik had nog nooit een gesprek met hem gehad. We kenden elkaar eigenlijk niet. Hij zei: 'Steve, de Heere heeft me een Schriftgedeelte voor je gegeven. Hij gaf me een woord voor je en een Schriftgedeelte.' Toen hij dat zei, kwam Jozua 1:9 in mijn gedachten. Natuurlijk kende ik het als lied, maar er was geen reden waarom het in mijn gedachten zou opkomen. Hij had niets aangegeven over welk Schriftgedeelte het ging. In de tijd daarvoor was er helemaal niet naar die passage verwezen. Het was gewoon zo dat, toen hij zei: 'Ik heb een Schriftgedeelte voor je', Jozua 1:9 in mijn gedachten kwam.

Het bleek dat het Schriftgedeelte dat hij in gedachten had Jozua 1, vers 5 tot en met 9 was. Hij gaf me dat Schriftgedeelte, en daarna gaf hij me ook een persoonlijk woord van de Heere. Daar zal ik niet in detail op ingaan, maar het lijkt erop dat het is uitgekomen. Ik denk dat God weet dat ik sceptisch ben over persoonlijke profetie. Dat ben ik echt. Wanneer iemand zegt: 'Ik heb een woord van God voor je', ben ik er in het verleden vaker wel dan niet behoorlijk van overtuigd geweest dat dat niet zo was, nadat ik het had gehoord. Maar omdat God mijn scepsis kent, gaf Hij me, denk ik, als het ware dit teken. Hij vertelde me welk Schriftgedeelte die man me zou geven,

voordat die man het me vertelde. Het bleek hetzelfde Schriftgedeelte te zijn. Het had elk willekeurig Schriftgedeelte kunnen zijn, maar het bleek dat we allebei, volledig onafhankelijk van elkaar, hetzelfde in gedachten hadden.

Daarom heb ik bij dit Schriftgedeelte altijd gedacht: ‘Dit was echt een woord voor mij. Dit was echt iets waarmee God me wilde bemoedigen.’ Deze verzen zijn altijd belangrijk geweest. Maar er staat in deze verzen wel:

Dit boek met deze wet mag niet wijken uit uw mond, maar u moet het dag en nacht overdenken, zodat u nauwlettend zult handelen overeenkomstig alles wat daarin geschreven staat. Dan immers zult u uw wegen voorspoedig maken en dan zult u verstandig handelen.

JOZUA 1:8

Dat hoefde niemand me te vertellen. Dat deed ik al tientallen jaren voordat ik dat woord van die man kreeg. Maar het was zeker iets waarin ik me herkende, want Hij zegt:

Alleen, wees sterk en zeer moedig, door nauwlettend te handelen overeenkomstig heel de wet die Mozes, Mijn dienaar, u geboden heeft. Wijk daar niet van af, naar rechts of naar links, opdat u verstandig zult handelen overal waar u gaat. Dit boek met deze wet mag niet wijken uit uw mond, maar u moet het dag en nacht overdenken, zodat u nauwlettend zult handelen overeenkomstig alles wat daarin geschreven staat. Dan immers zult u uw wegen voorspoedig maken en dan zult u verstandig handelen.

JOZUA 1:7-8

Hoewel ik, zoals ik al zei, een paar ernstige teleurstellingen in mijn leven heb meegemaakt, heb ik geen klachten over de voorspoed die God me in mijn leven heeft gegeven. Eerlijk gezegd voel ik me geestelijk voorspoedig, en zo heb ik me altijd

gevoeld, tenminste, meestal. Ik heb ook mijn dieptepunten gehad.

17

Vorbereiden en trouw je plicht doen

Laten we verdergaan. Vers 10 en verder:

Toen gaf Jozua de beambten van het volk deze opdracht: ‘Ga het kamp door en zeg tegen het volk dat ze proviand moeten klaarmaken. Binnen drie dagen zullen jullie de Jordaan oversteken en het land binnengaan dat de Heere, jullie God, jullie in bezit geeft.’

JOZUA 1:10-11

God had beloofd dat Hij iets zou doen, maar Jozua zag dat niet als een vrijbrief om geen voorbereidingen te treffen. Alleen omdat God zegt dat Hij iets gaat doen, betekent dat nog niet dat Hij het gaat doen terwijl jij met je armen over elkaar zit en niets doet. Je doet wat je verantwoordelijkheid van je vraagt.

Ik vind het mooi wat Keith Green zei in dat lied ‘He’ll Take Care of the Rest’. Het is echt uitstekende theologie in een eenvoudig rijmpje. Hij zegt: ‘Blijf gewoon je best doen, bid dat het gezegend wordt, en Hij zorgt voor de rest.’ Dat is echt een goede samenvatting van alles wat we moeten weten. Je doet je best. Dat wil zeggen: God verwacht dat je zo goed mogelijk je best doet, maar je bidt dat God het zal zegenen. Want je weet dat het beste wat je kunt misschien niet goed genoeg is, zeker niet zonder Gods zegen. Je kunt je uiterste best doen en toch volkomen mislukken, omdat het beste wat je kunt niet genoeg is. Maar er wordt nog steeds van je verwacht dat je je best doet.

Het is niet de bedoeling dat je alleen maar bidt en blijft zitten wachten tot God iets doet. Als er een verantwoordelijkheid bij komt kijken, als er voorbereidingen getroffen moeten worden, als er iets gedaan moet worden dat bij die plicht hoort, dan doe je wat

je kunt, en je doet het zo goed als je kunt. Vervolgens bid je of God wil zegenen wat je doet, en dan neemt Hij de verantwoordelijkheid voor de uitkomst op Zich.

Dit is eigenlijk het onderscheid dat mensen soms hebben gemaakt, zowel christenen als niet-christenen. Vooral christenen hebben dit onderscheid gemaakt met betrekking tot God: God verlangt niet van ons dat we succesvol zijn. Hij verlangt van ons dat we trouw zijn. We moeten doen wat we kunnen, maar we weten dat we geen succes zullen hebben tenzij Hij succes geeft. En als we geen succes hebben nadat we ons best hebben gedaan, is dat niet ons probleem. We hoeven ons niet door succes te laten leiden. We moeten ons door trouw laten leiden: trouw aan onze plichten, trouw aan onze verantwoordelijkheden. Jozua kreeg te horen dat hij voorspoedig zou zijn; hij zou succesvol zijn. God zou hem in alles succes geven. Maar Jozua zei niet zomaar: 'Mooi, ik ga zitten kijken hoe dit gebeurt.' Hij zei: 'We kunnen ons maar beter mobiliseren. We kunnen maar beter voorbereidingen treffen. We kunnen ons maar beter klaarmaken om op te trekken. We kunnen maar beter ons best doen en onze beste strategieën bedenken.' De dingen die je zou doen als jij verantwoordelijk was voor het aanvoeren van een leger. En dan zullen we zien dat God Zijn beloften houdt.

18

De afspraak met de stammen over de Jordaan

Vers 12 en verder zeggen:

En tegen de Rubenieten, de Gadieten en de halve stam Manasse zei Jozua:

JOZUA 1:12

Denk aan het woord dat Mozes, de dienaar van de HEERE, u geboden heeft: De HEERE, uw God, geeft u rust, en Hij geeft u dit land. Uw vrouwen, uw kleine kinderen en uw vee zullen in het land blijven dat Mozes u aan deze zijde van de Jordaan gegeven heeft. Maar ú moet in slagorde oversteken, voor uw broeders uit, alle strijdbare helden, en u moet hen helpen,

JOZUA 1:13-14

‘Aan deze zijde van de Jordaan’ betekent buiten het land. Bedenk dat ze aan de westkant van de Jordaan waren toen ze dit gesprek voerden. Het land ligt aan de oostkant van de Jordaan.

De spreker verwisselt hier oost en west, ook in de volgende opmerkingen over de twee koningen en het kwetsbare stamgebied. Israël bevond zich ten oosten van de Jordaan; het beloofde land lag aan de westkant. De oostelijke stamgebieden worden beschreven in Jozua 1:13-15.

Maar Gad en Manasse en Ruben waren drie van de stammen die veel vee hadden. En toen ze twee koningen aan de westelijke oever van de Jordaan hadden overwonnen, merkten ze dat daar veel weidegrond was, heel aantrekkelijk voor herders om hun vee te laten grazen. Deze drie stammen, Gad en Ruben en Manasse, gingen naar Mozes toe en zeiden:

Verder zeiden zij: Indien wij genade in uw ogen gevonden hebben, laat dit land uw dienaren tot bezit gegeven worden; laat ons niet de Jordaan oversteken.

NUMERI 32:5

Mozes wilde niet dat zij de andere stammen zouden ontmoedigen om het beloofde land in bezit te gaan nemen, en hij was daar een beetje boos over. Maar ze zeiden:

Toen naderden zij tot hem en zeiden: Wij zullen hier schaapskooien bouwen voor ons vee, en steden voor onze kinderen. Maar wijzelf zullen ons toerusten voor de strijd, ons voor de Israëlieten uit haasten, totdat wij hen op hun plaats gebracht hebben. Onze kleine kinderen echter zullen in de versterkte steden blijven vanwege de inwoners van het land. Wij zullen niet terugkeren naar onze huizen, voordat iedere Israëliet zijn erfelijk bezit ontvangen heeft. Wij zullen immers niet met hen aan de overzijde van de Jordaan, en verderop, erfelijk bezit ontvangen, want ons erfelijk bezit valt ons ten deel aan deze zijde van de Jordaan, waar de zon opkomt.

NUMERI 32:16-19

Mozes stond hun dat inderdaad toe, maar hij zei:

Toen zei Mozes tegen hen: Als u deze zaak doen zult, als u uzelf voor het aangezicht van de HEERE voor de strijd zult toerusten, en elke man van u die toegerust is voor de strijd, de Jordaan zal oversteken voor het aangezicht van de HEERE, totdat Hij Zijn vijanden van voor Zijn aangezicht heeft verdreven, en het land voor het aangezicht van de HEERE onderworpen is, dan zult u terugkeren en onschuldig zijn voor de HEERE en voor Israël; en dit land zal u tot bezit zijn voor het aangezicht van de HEERE. Maar als u dit niet zo doet, zie, dan hebt u tegen de HEERE gezondigd; weet dan dat uw zonde u zal vinden!

NUMERI 32:20-23

Dit gebeurde allemaal in Numeri hoofdstuk 32, als je dat erbij wilt opzoeken. Numeri 32 vertelt dat verhaal.

19

De kwetsbare keuze voor het Overjordanse

Hoewel Mozes hun die tegemoetkoming deed, pakte het voor hen eigenlijk niet erg goed uit. Want door de geografische ligging was het land ten westen van de Jordaan niet te beschermen, niet te verdedigen. Het werd gemakkelijk door invallers onder de voet gelopen. Terwijl ze in het beloofde land de rivier hadden als natuurlijke barrière tegen invallen, voor het grootste deel. Ze hoefden zich alleen te verdedigen tegen aanvallen van buitenaf die uit het noorden of het zuiden kwamen. In het westen hadden ze de Middellandse Zee.

Maar daar in het land van de Rubenieten, de Gadieten en de Manassieten was er eigenlijk niets om hen te beschermen. Ze hadden mooie weidegrond, maar ze waren echt een gemakkelijke prooi voor invallers. En ze hadden eigenlijk geen erg verstandige keuze gemaakt. Het lijkt mij dat zij, als God zei: 'Ik wil jullie daar in dat land hebben', hadden moeten denken: 'Nou, we vinden dit land hier mooi, maar misschien zou het daar eigenlijk beter voor ons zijn.'

Het is altijd beter om te doen wat God heeft gezegd dat je moet doen. Zelfs als iets anders aantrekkelijk lijkt, is zelfs iets wat God toestaat minder dan wat Hij gebiedt, of minder dan het beste dat Hij voor je heeft. Wanneer je zegt: 'Nou, ik neem dit maar, want dit spreekt me aan en God verbiedt het niet', dan is dat vaak niet iets wat goed zal aflopen.

Er staat, in vers 14, midden in het vers:

Maar jij moet verdergaan

totdat de HEERE aan uw broeders rust geeft zoals aan u, en ook zij het land in bezit nemen dat de HEERE, uw God, hun geeft. Dan mag u terugkeren naar het land van uw bezit en mag u het in bezit nemen, namelijk het land dat Mozes, de dienaar van de HEERE, u gegeven heeft, aan deze zijde van de Jordaan, waar de zon opkomt.

JOZUA 1:15

20

Jozua volgen en angst met moed tegemoetgaan

Toen antwoordden zij Jozua: ‘We zullen alles doen wat u ons opdraagt en overal naartoe gaan waar u ons stuurt. Zoals we naar Mozes hebben geluisterd, zullen we ook naar u luisteren. Moge de Heere, uw God, met u zijn zoals Hij met Mozes was!’

JOZUA 1:16-17

Iedereen die aan uw bevel ongehoorzaam is en niet luistert naar uw woorden in alles wat u hem gebieden zult, moet gedood worden. Alleen, wees sterk en moedig!

JOZUA 1:18

Dus nu zeggen de mensen tegen Jozua:

Wees sterk.

Ik vraag me af of hij tekenen van zenuwachtigheid vertoonde of zoiets. God had binnen een paar zinnen drie keer gezegd:

Wees sterk en moedig.

JOZUA 1:6

En nu zeggen de mensen tegen hem:

Wees nu gewoon sterk en moedig. Wees niet bang.

Het is net als toen Paulus tegen Timotheüs moest zeggen:

Want God heeft ons niet gegeven een geest van vreesachtigheid, maar van kracht en liefde en bezonnenheid.

2 TIMOTHEÛS 1:7

Blijkbaar was dat omdat Timotheüs de neiging had om terughoudend en bang te zijn. Paulus zei dat tegen hem toen hij zei:

Want God heeft ons niet gegeven een geest van vreesachtigheid, maar van kracht en liefde en bezonnenheid. Schaam u dan niet voor het getuigenis van onze Heere, en ook niet voor mij, Zijn gevangene, maar lijd met mij verdrukking om het Evangelie, overeenkomstig de kracht van God.

2 TIMOTHEÛS 1:7-8

Toen hij aan de Korintheërs schreef, zei hij:

Als Timotheüs komt, let er dan op dat hij zonder vrees bij u kan zijn, want hij doet het werk van de Heere, zoals ook ik.

1 KORINTHE 16:10

Jaag die arme jongen geen angst aan. Dus soms moet er steeds weer tegen mensen gezegd worden: ‘Wees niet bang’, omdat ze de neiging hebben bang te zijn. Als Jozua inderdaad bang was, verdient hij des te meer waardering, omdat hij op de juiste manier omging met iets wat voor hem beangstigend was.

Soms denken we dat moed betekent dat je niet het gezonde verstand hebt om bang te zijn voor iets wat echt beangstigend is. Als je niet het gezonde verstand hebt om bang te zijn, is daar geen moed voor nodig. Het is gewoon domheid. Je loopt het gevaar tegemoet en je bent niet bang, omdat je niet weet dat het gevaarlijk is. Dan ben je gewoon dom. Maar als je weet dat het gevaarlijk is, maar je weet: ‘Ik moet er toch naartoe. Dit wordt niet leuk. Dit wordt niet gemakkelijk. Dit is gevaarlijk voor mij, maar het is mijn plicht. En dus ga ik dat gevaar onder ogen zien. Ik ga de angst onder ogen zien. Ik laat me door mijn angst niet tegenhouden.’ Dat is wat moed is.

En ik krijg de indruk dat Jozua misschien het gezonde verstand had om te beseffen: dit is een beangstigende opdracht. Dit is een gevaarlijke opdracht. Hij doet iets wat waanzin is als God niet aan je kant staat. Maar God staat wel aan zijn kant, en daarom wordt hij aangemoedigd om moed te vatten en sterk te zijn. En dat deed hij. Voor zover we kunnen nagaan, vinden we nergens in het verhaal een moment waarop Jozua de moed liet zakken.

We gaan niet aan elk hoofdstuk een heel uur besteden. Ik zou aan ieder hoofdstuk een heel uur kunnen besteden, wanneer ik maar wil, maar daar hebben we de tijd niet voor.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Jozua 1:1-9
- Numeri 27:21
- Markus 10:44
- Exodus 33:11
- Jozua 1:2
- 2 Samuel 8:3

- 1 Koningen 4:21
- Deuteronomium 28:1-15
- Deuteronomium 28:15-18
- Deuteronomium 28:21
- Leviticus 25:23
- Leviticus 18:24-25
- Leviticus 18:26-27
- Leviticus 18:28
- Psalmen 115:16
- Psalmen 24:1
- Numeri 13:31
- Numeri 14:8-9
- Jozua 1:5
- Jeremia 29:11
- 2 Kronieken 7:14
- Hebreëën 13:5-6
- 2 Korinthe 1:20
- Jozua 1:6
- Jozua 1:7
- Jozua 1:9
- Romeinen 1:10
- Jozua 1:8
- Psalmen 1:1-2
- Psalmen 1:3
- Genesis 1:1
- Psalmen 1:2
- Jozua 1:7-8
- Jozua 1:10-11
- Jozua 1:12
- Jozua 1:13-14
- Numeri 32:5
- Numeri 32:16-19
- Numeri 32:20-23
- Jozua 1:15

- Jozua 1:16-17
- Jozua 1:18
- 2 Timotheüs 1:7
- 2 Timotheüs 1:7-8
- 1 Korinthe 16:10

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.